aliqua die ceſſare volebat. Accidit
aūt vt quidā vir ſanctꝰ inde tranſi
tum facēt. ⁊ ipm ꝑdictus miles cō ti
nuo expoliari iuberet. Vir autem
ſanctus rogauit ꝑdones vt ipƺ ad
ſuū dn̄m deducant. qꝛ ad ipm ha
beret ſecreta q̄ ꝓferat. Adductꝰ āt
rogauit militeƺ vt oēs de familia
ſua ⁊ caſtro ɔgregari iuberet ⁊ eis
verbum dn̄i predicaret. Cū āt con
gregati fuiſſent ille ait. Nequaq̄ƺ h̄
omnes eſtis ſed aliq̄s adhuc deeſt
cui cuƺ ſe oēs adeē aſſerēnt aiebat
Diligenter ꝑquirite ⁊ aliquē inue
nietis abeſſe. Tūc vnus exclamās
dixit. qm̄ ſolꝰ camerariꝰ nō veniſſƺ
Ille āt dixit ter. Vere ipe eſt q̄ ſolꝰ
deeſt. Pro eo ergo cito mittitꝛ ⁊ in
mediū deducitꝛ. Cum āt viruƺ dei
vidiſſet reuolutis terribiliter oculꝭ
caput inſtar inſani agitabat nec ꝓ
pius accedere audebat. Vir āt ſcs
dixit ei. adiuro te ꝑ noīe dn̄i nr̄i ihū
xp̄i vt q̄s ſis nobis ediſſeras ⁊ ob
quā cauſā huc veneris. palā pādas
Cui ille. Heu adiuratꝰ prodere co
gor inuitꝰ. Ego eni nō ſū hō. ſed dē
mon qui formā hois accepi. ⁊ .xiiij.
ānis cuƺ hoc milite ꝑmanſi. Nā ꝑn
ceps nr̄ me huc miſit. vt dieƺ q̄ ipe
ſue marie ſalutatiōem nō dicēt dili
gentiꝰ obſeruarē vt in eū ꝑtāte ac
cepta ipm ɔtinuo ſtrāgularē. ⁊ ſic
in malis opibꝰ finiēdo vitā nr̄ eſſƺ
Quacūqƺ eni die ille ſalutatiōem
dicebat in ipƺ ꝑtātē habē nō pote
ram. Ecce āt de die in diē diligētiꝰ
obſeruaui. et nullū diē quin eā ſalu
tauerit pretermiſit. Hec miles au
diens vehemēter obſtupuit. et ad
pedes viri dei ſe ꝓiiciens. veniam
poſtulauit ⁊ in meliꝰ deinceps vitā
mutauit. Vir āt ſcūs dixit demōi
Precipio tibi demō in noīe dn̄i no
ſtri ihū xp̄i vt hinc ſtati abſcedas
⁊ talē actenꝰ locum poſſideas vbi
nulli glorioſā dei genitricē inuocā
ti nocere ꝑſumas. Hec vbi iuſſa de
dit. demō abſcedēs euanuit. Et mi
les virū ſcm̄ cū reuerētia ⁊ grāruƺ
actiōe liberū abire ꝑmiſit.

De ſancto thimoteo martire

Rome celebratꝛ natale ſācti
thimotei q̄ ab anthiochia
romā veniēs ſub melchia
de papa a ſiluestro ꝑſbitero q̄ po
ſtea eps vrbis effcs ē ſuſceptꝰ i ho
ſpicio qd̄ facē tūc tpis etiā ipi pō
tifices formidabāt. Silueſter xp̄o n̄
ſolū hoſpicō eū rcepiſſe gaudebat
ſꝫ etiā timore abiecto tā vitā q̄ƺ do
ctrinā eiꝰ ɔmēdabat. Qui ꝑ vnum
ānū ⁊ mēſes tres docēs xp̄i xp̄itatē
cū multi ꝑ eū ꝑpl̄i ɔuerſi fuiſſent di
gnꝰ martirio tentꝰ a ꝑpl̄o pagano
rū ⁊ traditꝰ tarq̄nio vrb ꝑfc̄o tor
mentꝭ. plagarū et carceris lōga cu
ſtodia marceratꝰ cuƺ ſacrificaē no
luiſſet idolis q̄i bonꝰ athleta dei tē
cio telꝰ intē homicidas decollatꝰ eſt
Quē ſanctꝰ Silueſter nocte ad do
mū ſuā tulit ibi qƺ ſcm̄ melchiadeƺ
ep̄m veniē fecit q̄ cū oībꝰ ꝑſbr̄is ⁊
diaconibꝰ ꝑ totā noctē in laudibꝰ
ꝑmanēs eiꝰ martirium dedicauit.
Quedā āt xp̄ianiſſima mulier noīe
theone i orto ſuo iux̄ ſepulcꝝ pau
li apl̄i rogauit memoratū papā vt
ſuo ſūptu ſepulcrū edificās ſci thi
motei corpꝰ exciperet qd̄ factuƺ pla
cuit oībꝰ xp̄ianis vt huiꝰ nois mar
tir. i. thimotheus paulo ep̄lo ꝓ co

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

qm̄ diſcipulū quodā̄ hūit i ſepultu
ura adhereat

De paſſiōe dn̄i

P

Aſſio xp̄i fuit ex dolore
amara. ex illuſione de/
ſpecta ⁊ ex vtilitate mul
tiplici fructuoſa. Dolor
aūt cābat̄ ex q̄nqȝ Pri
mo ei ex eo ꝙ ip̄a paſſio fuit igno
minioſa. et h̄ ꝓpt̄ ignominioſuȝ lo
cū qꝛ in caluaria vbi malefactoēs
puniebāt̄. ꝓpt̄ ignominioſū ſuppli
ciū. qꝛ morte turpiſſima ꝯdēnat⁹ ē
Crux eni ſuppliciū erat latronū ⁊ li
cet crux tūc multe eē̄ ignominie. nc̄
eſt imenſe glorie Vn̄ aug⁹ Crux q̄
erat tūc ſuppliciū latronū nūc tran
ſit ad frōtes iperatoꝝ Si tātū ho
norē de⁹ ꝯtulit ſupplicio ſuo. q̄ȝtuȝ
ꝯferet ſuo ſuo. Propt̄ ignominio
ſū ꝯſortiū qꝛ cū ſceleratis deputa
t⁹ ē. i. cū latronib⁹ q̄ prio fuerāt ſce
lerati. ſed poſtea vn⁹ ꝯuerſ⁹ ē. ſ. diſ/
mas. q̄ erat a dextris. ſicut d̄r in e/
uāgelio nicodemi. et ali⁹ dānatus
eſt. ſ. geſmas q̄ erat a ſiniſtris Vni
ergo dedit regnū. alteri ſuppliciuȝ
Ambroſi⁹ Autor pietatis in cruce
pēdēs i ſecularib⁹ negocijs officia
diuidebat Perſecutiōem apl̄is pa
cē diſcipul̄. corp⁹ iudeis. p̄ri ſpm̄ v̄
gini panimphū latroni padiſū pec
catorib⁹ infernū. crucē pc̄corib⁹ pe
nitētib⁹ ꝯmēdabat Ecce teſtam̄tū
q̄d fec̄ xp̄ſ in morte pendēs i cruce
Scd̄o cābatur dolor ex eo ꝙ ip̄a
paſſio fuit iiuſta. qꝛ pec̄ȝ nō fec̄ nec
ē inuēt⁹ dol⁹ in ore ei⁹. Vn̄ poeta
Que venit idigne. pēa dolēda ve
nit De trib⁹ eni p̄cipue iiuſte eū ac
cuſabāt iudei. ſ. qꝛ tributū reddi ꝓ
hibebat qꝛ ſe regē dicebat. ⁊ qꝛ ſe
regē faciebat Cōtra has tres ac/
cuſatiōes dicim⁹ in paſceuē i pſōa
ſaluatoris tres excuſatiōes Popu
le me⁹ ⁊c. vbi exꝓbrat xp̄s tria bn̄fi
cia eis collata. ſ. liberatiōeȝ ab egi
pto r̄gimē idеſto. plātatōeȝ vinee
i loco optio q. d. xp̄s. Accuſas me
de r̄ditiōe t̄buti. poti⁹ gr̄as agē
dēres. qꝛ liberaui te a t̄buto. Iux̄
dc̄m apl̄i Redemit eni nos a miſe
rabili ſuitute. et a iugo diaboli Ac
cuſas me. qꝛ dixi me regē. poti⁹ dē/
res gr̄as agē qꝛ regalr̄ paui te in
deſto Accuſas me qꝛ filiū dei me
dixi. poti⁹ gr̄as agē dēres. qꝛ te in
vineā meā elegi ⁊ i loco optimo te
plātaui Tertio cābat̄ dolor ex eo
ꝙ fuit ab amicl̄. occiſ⁹ Tolēabilior
ei eēt dolor ſi patēt̄ ab his q̄ aliq̄
de cā debēnt eē ei⁹ iimici. vl̄ ab his
q̄ eēnt alieni vl̄ ex̄nei vl̄ ab his qui
b⁹ aliq̄ icōmoda ituliſſȝ. h̄ tn̄ patit̄
ab amicl̄. i. ab his q̄ dēzent eē ſui a
mici Itē a ꝓximis. i. ab his de q̄ꝝ
ſtirpe nat⁹ ē De his duob⁹ dic̄ p̄s
Amici mei ⁊ ꝓxi mei aduerſū ⁊c. Itē
iob xxx. Noti mei q̄i alieni r̄ceſſert̄
a me Itē occiſ⁹ fuit ab his q̄b⁹ mul
ta bō ꝯtulerāt Iob viij. Multa bō
opa ⁊c. ber. O bōe ih̄u q̄ȝ dulcit̄ cū
hoib⁹ ꝯuerſat⁹ es. q̄m magna ⁊ a
būdātiſſia eis largit⁹ es q̄ȝ dura ⁊
aſpa ꝓ eis paſſ⁹ es. dura v̄ba duri
ora v̄bēa duriſſia crucl̄. tormenta.
Quarto cābat̄ dolor ex rōe teneri
tudis corpis Vn̄ in figura xp̄i d̄
dauid d̄r de eo ij. R. pent̄. Ipe ē. q.
tenerrim⁹ ligni v̄micul⁹ Ber. O in
dei lapides eſtl̄. h̄ lapidē pcutl̄. mol
liorem. de quo reſonat tinnitus pi
etatis et ebulit oleū caritatis Ihe

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

ro Tradit⁹ eſt ihus militib⁹ verbe
rand⁹ ⁊ illud ſacratiſſimū corpus
qꝛ dei capax ſeua flagella ſecuerūt
Quinto ex eo cauſabat doloꝛ.
ꝙ ipſa paſſio fuit vniuerſalis qꝛ . p
oēs ptes corporis ⁊ oēs ſenſ⁹ Pri
mo eni fuit hic doloꝛ in oculis . qꝛ
lacrimatus eſt . ſicut dicit hebꝛe . v.
Bernard⁹ Aſcendit in altū vt lon
gius audiretur . fortiter clamauit
vt nullus excuſaret clamori lacri/
mas addidit vt homo cōpateretur
Alias etiā bis lacrimas fudit ſcʒ
in reſurrectiōe lazari . et ſup iheru/
ſalem ita ꝙ prime lacrime ei⁹ fuerūt
amoris Unde et qdā dixerūt cū
vidiſſent eū lacrimātē Ecce quō a
mabat eū . Scd'e fuerūt lacrime d/
paſſiōis ſed hee tercie fuerūt lacri
me doloris Scd'o fuit doloꝛ in au
ditu cū . ſ . obprobria ⁊ blaſphemie
irrogate ſūt Xp̄s eni quatuor ſpā
liter habuit in qbus obprobria et
blaſphemias audiuit . habuit eni
excellentiſſimā nobilitatē . qꝛ quan
tū ad diuinā naturā fuit eterni re
gis filius ⁊ quātum ad humanaʒ
de regia ſtirpe genit⁹ Ita etiaʒ ꝙ
inquātū homo fuit rex regū ⁊ do
min⁹ dn̄anciū habuit infallibilem
veritatē qꝛ ipſe eſt via veritas ⁊ vi
ta Unde de ſe iterū dic̄ Sermo tu
us veritas eſt Fili⁹ ei eſt ſmo ſiue
verbum patris . habuit inſupabi
lem ptātem . qꝛ oīa per ipʒ facta ſūt
⁊ ſine ipo factū ē nihil habuit ſin
gularē bonitatē qꝛ nemo bon⁹ niſi
ſolus deus In his xp̄s audiuit ob
probria ⁊ blaſphemias Primo q̄
ad nobilitatē Math . xiij . Nonne h̄
eſt filius fabri ! Nōne mater eius
dicit maria ⁊c. Secūdo quo ad
ptātem Math . xij . hic nō eijcit de
monia niſi in beelzebub pncipe de
moniorū Item Math . xxvij . Alios
ſaluos fecit . ſeipm ſaluū facere nō
poterit Ecce dicit ipm impotētē
cū tam adeo potens extitit ꝙ pſe
cutores ſuos ſola voce pſtrauit .
Nā cum ille interrogaſſet . Quem
queritis Et illi rn̄diſſent ihʒ naza
renū vt ergo ipe dixit ego ſuʒ abi
erunt retrorſum et ↄtinuo ceciderunt in terrā Aug⁹ Una vox tur
bam odijs ferocē . armis terribilē
ſine vllo telo pcuſſit . reppulit ſtra/
uit vtute latētis diuinitatis Quid
iudicatur⁹ faciet . qui iudicand⁹ h̄
fecit ! Quid regnatur⁹ poterit qui
moritur⁹ hoc potuit ! Tercio audi
unt obprbria ⁊ blaſphemias quo
ad veritatē Johis viij . Tu de te
ipo teſtimoniū phibes ⁊ teſtimoni
um tuū nō eſt verū Ecce qꝛ dicunt
ipm mendacē cū tamē ipe ſit via .
veritas et vita hanc veritatē Pi
latus ſcire nō meruit qꝛ ipm ſcd'm
veritatē nō iudicabat Inchoauit
quippe iudicium a veritate ſed nō
in veritate pmanſit ⁊ ideo de veri
tate queſtiōem meruit inchoare ſʒ
non meruit ſolutiōem audire .
Alia ratio eſt ſm auguſtinū quare
ſolutionem non audiuit . Quia cū
illam queſtiōem feciſſʒ ſubito venit
illi in mentem conſuetudo iudeorū
qua ſolebat vn⁹ dimitti in paſcha
⁊ ideo ſtatim exijt et ſolutiōem nō
expectauit Tercia ratio eſt ſm cri
ſoſtomū qꝛ ſciebat ꝙ queſtio tam

difficilis indigebat multo tempoȝ ꝛ multa diſcuſſione. ꝛ ipſe ad liberationem chriſti properabat. et ideo ſtatim exiuit. Legitur tamen in euangelio nicodemi ꝙ cum Pilatus interrogaſſet ieſum Quid eſt veritas ieſus reſpondit Ueritas de celo eſt Et pilatus. In terris non eſt veritas? Dixit autem ei ieſus Quomodo poteſt veritas eſſe in terris. que iudicatur ab his qui poteſtatē habent in terris? Quarto audiuit obprobria ꝛ blaſphemias quo ad bonitatem. Dicebant enim ipſum eſſe peccatorem in corde Johānis ix. Nos ſcimus quia homo peccator eſt. Dicebant quoqȝ ipſum ſeductorē eē i ſermone Luc. xxiij. Cōmouit populū docens per vniuerſam iudeā incipiēs a galilea vſqȝ huc Et legis ꝑuaricatorem in ope Joh. ix. Non eſt hic homo a deo ꝗ ſabbatum non cuſtodit Tercio fuit dolor in odoratu qꝛ magnum fetorem ſentire potuit in monte caluarie vbi corpora fetida erāt mortuorum. Unde dicit in ſcolaſtica hiſtoria ꝙ caluaria ꝓprie eſt os capitis humani nudum. Et quia ibi decollabantur rei ꝛ multa oſſa capitum ibi diſꝑſa erant. dicebatur caluarie locus vel caluarium. Quarto fuit dolor in guſtu. Unde cum clamaret ſitio. dederunt ei acetum cum mirra et felle mixtuȝ vt ex aceto citi⁹ moreretur et ipſi cuſtodes a cuſtodia citi⁹ liberarentur. Dicit enim crucifixos citius mori ſi acetum bibant. et ex mirra pateretur olfact⁹ ꝛ ex fellle guſtus Augꝰ. Pro mero replet ſinceritas aceto. inebriatur felle dulcedo adducit inocentia ꝓ reo moritur vita pro mortuo Quinto fuit dolor i tactu. quia in oībus ꝑtibus corporis. A planta enim pedis vſqȝ ad verticeȝ non fuit in eo ſanitas De hoc āt ꝗliter in oībus ſenſibus dolorem habuit dicit ber Caput angelicis tremebundū ſpiritib⁹ denſitate ſpinaꝝ pungitur. facies pulcra pre filijs hominū ſputꝭ iudeoꝝ deturpatur. oculi lucidiores ſole caligant in morte. aures ꝗ audiunt angelicos cātus. audiūt peccatorum inſult⁹ Os quod docet angelos felle ꝛ aceto potatur pedes quorum ſcabellū adoratur qꝛ ſanctū eſt cruci clauis affigunt Manus que formauerūt celos ſūt in cruce extenſe ꝛ clauis affixe corpus verberatur. latus lancea ꝑforatur Quid plura? Non remanſit in eo niſi lingua vt ꝓ peccatorib⁹ exoraret. ac matrē diſcipulo ꝯmendaret Secundo ei⁹ paſſio fuit ex illuſione deſpecta Quatuor enim vicibus fuit ſibi illuſum Primo i domo ānę. vbi recepit ſputa alapas. ꝛ velationem oculorum Bernardus. Uultum tuum bone Jheſu deſiderabilem in quem deſiderant angeli proſpicere ſputꝭ inquinauerunt manibus percuſſerunt velo pro driſione operuerunt nec amaris vulneribus pepercerunt Secundo in domo herodis qui eum fatuum et non ſane mentis exiſtimans ex eo ꝙ nullum ab eo reſpōſum habere poterat pro deriſione eū veſte alba induit Bernard⁹ Tu

homo es et habes ſertū de florībꝰ
⁊ ego deus⁊ habeo coronā ſpine
am.tu habes cirothecas in mani
bus et ego clauos defixos.tu ī al
bis veſtibꝰ tripudiaſ ⁊ ego ꝓ te ꝺ
riſꝰ fui ī veſte alba.tu tripudiaſ cū
pedibꝰ ⁊ ego cū pedibꝰ laboraui
tu ī choreiſ brachia extēdis ī mōꝫ
crucis in gaudiū⁊ ego ea in cruce
extenſa habui in ob ꝓbriū .ego in
cruce dolui ⁊ tu ī cruce exultas tu
habes latus apertum ⁊ pectꝰ in ſi
gnum vane glorie ⁊ ego habui la
tus foſſum ꝓ te Tū reuertere ad
me ⁊ ego ſuſcipiā te Sed q̄riẗ q̄re
dn̄s tp̄e ſue paſſiōis corā herode
pilato ⁊ iudeis ſic tacebat Primo
rō eſt qꝛ nō erāt digni audire ſuā
rn̄ſionē. Scd̄a. qꝛ eua peccauerat
ꝑ loq̄citatē.⁊ ideo xp̄us voluit ſa
tiſfacere ꝑ taciturnitatē Tercia qꝛ
q̀cquid rn̄debat.totū calūniaban
tur⁊ deprauabāt Tertio in domo
pilati vbi milites clamidē coccine
am ei circūdederunt .arundinē in
manu dederūt.⁊ coronā ſpineam
ſuꝑ caput poſuerᷓt.⁊ genuflexo di
cebāt Aue rex iudeoꝝ Jlla āt ſpi
nea corona dicitur fuiſſe de iuncis
mariniſ .quoꝝ acies nō minꝰ dura
ſpina eſt⁊ penetratiua Unde ⁊ ſā
guinē de capite creditur coronaꝫ
illam ſpineā extraxiſſe Unde ber.
Caput illud dominicū multiplici
ſpinarū denſitate vſqꝫ ad cerebuꝫ
ↄfixum eſt. ¶ De anima ſunt tres
opiniones vbi ſcꝫ anima principa
lem habeat ſedem ſcꝫ vel in corde
propter illud . De corde exeūt ma
le cogitatiōes Uel in ſanguine ꝓ
pter illꝺ Leuiti. Anima omnis car
nis in ſanguine eſt . Uel in capite
ꝓpter illud Et iclinato capite emi
ſit ſpūm ⁊hanc triplicē opinionem
iudꝫ ſaltē ip̄o facto videnẗ ſciuiſſe
Nam vt eius animā a corꝑe euel
lerent.q̄ſierunt ip̄am in capite cuꝫ
ſpinas vſqꝫ ad cerebrū infixerunt
Queſierūt ip̄am in ſanguine .cum
eius venas in pedibꝰ ⁊ manibus
aperuerūt Queſierūt in corde.cuꝫ
eiꝰ latera ꝑforauerūt Cōtra has
tres illuſiōes in paſceue ꝑ̄mittimꝰ
ante reuelatiōem crucis tres ado
ratiōes dicentes Agyos ⁊c. quaſi
ter honorātes quia ter illuſū pro/
pter nos Quarto in cruce Math.
xxvij. Principes ſacerdotū illudē
tes cuꝫ ſenioribꝰ et ſcribis dicebāt
Si rex iſrahel eſt deſcendat nūc ꝺ
cruce ⁊ credimus ei Bernardꝰ ſu
per hunc locum Nunc pacientiam
magl. exhibꝫ.humilitatē ↄmēdat
obedientiā implet.ꝑficit caritateꝫ
Jn his nēpe virtutum gemmis q̄
tuor cornua crucis ornanẗ Jn emi
nentiori caritas.a dextris obediē
tia.a ſiniſtris pacientia. radix oīm
virtutum. humilitas in profundo
Hec oīa que xp̄us paſſus eſt Ber
nardus breuiter recolligit dicens
Memor ero q̄ꝺdiu vixero laboruꝫ
domini quos pertulit in predican
do.fatigationum in diſcurrendo
vigiliaruꝫ in orādo. temptationū
in ieiunando.lacrimarum in cōpa
tiendo inſidiarum in colloquendo
poſtremo conuiciorum.ſputorum
alaparum ſubſamnationū. expro/
brationum.clauorum . Tercio eiꝰ

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf

paſſio fuit vtilitate mltiplici fructu
oſa cuius vtilitas poteſt eē triplex
ſcꝫ peccatoꝛuꝫ remiſſio. gratie col
latio ⁊ gloꝛie exhibitō. Et hec tria
notantur in titulo crucis. qꝛ ihs q̄
ad pꝛimum. Nazaren⁹ quo ad ſe
cundum. rex iudeoꝛum quo ad ter
cium. qꝛ ibi erimus oēs reges. De
eius vtilitate dicit aug⁹ Culpā de
leuit xp̄s pn̄tem. pꝛeteritam ⁊ futu
ram. p̄terita pc̄cā tulit ea remitten
do. pn̄tia. hoīes ab eis retrahēdo
futura gratiā quā vitarent̄ ꝯferē
do. De eius vtilitate ſic dicit iteꝝ
aug⁹. Ammiremur. gratulemur. a-
mem⁹. laudēm⁹. adoēm⁹ qm̄ p redē
ptoꝛis nr̄i moꝛtē ꝺ tenebꝛis ad lu
cē de moꝛte ad vitā de coꝛruptiōe
ad īcoꝛruptiōeꝫ. de exilio ad pr̄iā
de luctu ad gaudiū vocati ſumus.
Quā vtilis āt mod⁹ nr̄e redēptio
nis extiterit. patꝫ ex quatuoꝛ rōni
bus ſcilicꝫ quia fuit acceptiſſimus
ad placandum deum. congruentiſ
ſimus ad curandum moꝛbum. effi
caciſſimus ad attrahendum gen⁹
humanum. pꝛudentiſſim⁹ ad expu
gnādū humani generis inimicum
Pꝛimo ergo fuit acceptiſſimus ad
placādum deum ⁊ recōciliandum
qꝛ vt dicit Ancelm⁹ in li. ſuo. Cur
deus hō. nihil p̄t aſpi⁹ et difficiliuſ
homo pati ſponte. et nō ex debito
ad honoꝛē dei q̄ꝫ moꝛtē. Et nequa
q̄ꝫ ſe homo pōt magi. dare deo q̄ꝫ
cū ſe moꝛti tradidit ad honoꝛē ip
ſius. Et hoc eſt qꝺ dicit̄ Eph. iiij.
Tradidit ſemetipm̄ ꝓ nobis obla
tiōem ⁊ hoſtiā deo in odoꝛem ſua
uitatis. Qualiter āt fuit ſacrificiuꝫ
nos deo placans ⁊ reconciliās di
cit aug⁹ in li. de tri. Quid tam gra
te ſuſcipi poſſꝫ q̄ꝫ caro ſacrificij no
ſtri. coꝛpus effectuꝫ ſacerdotis no
ſtri. Qm̄ quatuoꝛ ꝯſiꝺrātur ī oī ſa
crificio ſcꝫ cui offeratur quid offe
ratur ⁊ pꝛo quibus offeratur. ⁊ q̄ſ
offerat. Idē ipe vn⁹ vtriuſq̄ꝫ medi
atoꝛ per ſacrificium pacis reconci
lians nos dō vt vnū cū ipō mane
ret cui offerebat. vnuꝫ in ſe faceret
ꝓ quibus offerebat vnus ipe eſſꝫ
q̄ offerebat et quod offerebatur.
De hoc etiam qualiter per chriſtū
ſumus reconciliati dicit Aug⁹. ꝙ
xp̄s eſt ſacerdos et ſacrificium. de⁹
et templum. Sacerdos per quē ſu
mus reconciliati ſacrificiuꝫ quo ſu
mus r̄conciliati dꝰs cui ſumus re-
conciliati. templum in quo ſumus
reconciliati. Unde quibuſdā. hāc
reconciliatiōem ꝑuipendentibus.
Aug⁹. in perſona chriſti expꝛobꝛat
dicens. Cū eſſes inimic⁹ patri meo
r̄conciliaui te per me. cū eſſes lōge
ego veni vt redimerē te. cum inter
mōtes et ſiluas errares queſiui te
inter lapides et ligna inueni te ⁊
ne lupoꝛuꝫ ferarum q̄ꝫ rapido oꝛe
lanireris collegi te. Humeris meiſ
poꝛtaui te. patri meo reddidi te.
Laboꝛaui. ſudaui. caput meum ſpi
nis oppoſui. manus meas clauis
obieci. lancea latus meum aperui.
tot non dicam iniurijs. ſed aſperi
tatibus laceratus ſum. ſanguineꝫ
meum fudi. animam meam poſui.
vt cōiungerem te mihi tu aūt diui
deris a me. Secundo fuit ꝯgruē
tiſſimus ad curandum moꝛbum.

Congruitas eī attendit͛ ex pte tē/
poris. ex parte loci et ex pte modi
¶Primo ex pte tpis q₂ adā fact⁹ fu
it ⁊ peccauit in menſe marcio ⁊ fe
ria ſexta ⁊ hora ſexta Et iō chriſt⁹
pati voluit ī marcio. q₂ in die qua
fuit annūciat⁹ fuit et paſſus Itē
feria ſexta ⁊ hora ſexta Scđo at/
tendit͛ ꝯgruitas ex pte loci. qm̄ lo
cus ſue paſſiōis tripliciter ꝯſidera
tur ſcȝ aut cōis aut ſpālis aut ſin/
gularis Locus cōis fuit terra ꝓ/
miſſionis. ſpālis caluarie loc⁹. ſin/
gularis crux In loco āt cōi ꝑmus
homo fuit formatus q₂ in ptibus
illis iuxta damaſcū in agro dama
ſceno dicit͛ fuiſſe format⁹. In loco
ſpāli fuit ſepult⁹ q₂ ibidē vbi paſſ⁹
xp̄s eſt. adā dicit͛ fuiſſe ſepult⁹ licȝ
autenticū non ſit cum ſm̄ Ihero.
adam in ebron monte ſepult⁹ fuit
ſicut etiā ioſue xiiij. expreſſe habet͛
In loco ſingulari fuit decept⁹ non
ꝙ in illo ligno in quo xp̄s paſſ⁹ eſt
adam fuerit deceptus ſed pro tan
to dicit͛ q₂ ſicut adam decept⁹ fuit
in ligno ita xp̄s paſſus ē in ligno
In q̄dam tn̄ hiſtoria grecoꝝ dici
tur ꝙ in eodem ligno • Tercio at
tendit͛ ꝯgruitas ex pte modi curā
di. q̄ quidē mod⁹ curandi fuit ꝑ ſi
milia ⁊ per ꝯtraria. per ſimilia qm̄
ſicͫ dicit aug⁹ in li. de doct. xp̄i per
feiam decept⁹. ꝑ feiam natus ⁊ ho
mo hoīes mortalis mortaleſ. mor
te mortuos liberauit Ambro. Ex
terra virgine adā. xp̄s ex virgine
Ille ad imaginē dei. hic imago dī
per mulierē ſtulticia ꝑ mulierē ſapi
pientia nudus adam. nud⁹ xp̄us

mors ꝑ arborē vita per crucē. in đ
ſerto adam in deſerto xp̄s Per ꝯ/
traria Qm̄ ſm̄ grego. ꝑm⁹ homo
peccauerat ꝑ ſupbiā. inobedienti
am ⁊ gulā. Voluit eni aſſimulari
deo ꝑ ſcie ſublimitatē. tranſgredi
precepti dei limitē ⁊ guſtare pomi
ſuauitatē Et qm̄ curatio habet fie
ri ꝑ ꝯtrariū. ideo modus iſte ſatiſ
faciendi ꝯgruentiſſim⁹ fuit q₂ fuit
per hūilitatem. diuine voluntatis
impletiōem ⁊ afflictiōem De his
tribus habet͛ ad Ph. i. ij. Humilia
uit ſeip̄m quo ad ꝑmū. factus obe
dienſ quo ad ſecūdū. vſq₃ ad mor
tem ꝛc. quo ad terciū • Tercio fu/
it efficaciſſim⁹ ad attrahēdū gen⁹
humanū Nunq₃ eni ſaluo liberta
tis arbitrio magis ad amorē ſuū
⁊ fiduciam gen⁹ humanū attrahe
re potuit Qualiter āt ꝑ hoc ad a/
morē nos attrahat dic͛ ber. Sup
oīa reddit te m̄ amabilē bone ihu
calix quē bibiſti op⁹ nr̄e redēptiōiſ
⁊ hoc oīno amorē nr̄m facile vēdi
cat totū. hoc eſt qđ nr̄am deuotio
nē blādi⁹ allicit ⁊ iuſti⁹ erigit ⁊ for
tius ſtringit ⁊ vehemēti⁹ afficit E
teni vbi te exinaniſti. vbi te natura
libus radijs exuiſti ibi pietas ma
gis emicuit ibi caritas pl⁹ effulſit
ibi grā āplius radiauit Qualiter
ꝟo ad fiduciā đr ad Ro. viij. Qui
etiā ꝓprio filio nō pepcit. ſed ꝓ no
bis oīb⁹ tradidit illū quō nō etiā
cū illo oīa nobis donauit De hoc
etiā ber. Quis nō rapiat͛ ad ſpem
impetrandi fiduciā. qui ei⁹ attēdit
corpis diſpoſitōeȝ. ſ. caput inclina
tū ad oſculū. brachia extenſa ad ā

plexũ manꝰ pfoꝛatas ad largiẽdũ
latꝰ aptuʒ ad diligẽdũ. pedũ affi/
xiõem ad nobiſcũ pmanendũ. coꝛ
pis extenſiõem ad ſe totuʒ nob̃ im
pẽdenduʒ. Quarto fuit prudentiſ
ſimꝰ ad expugnãdũ hũani generiſ
ĩi. nicũ Job. xxv. Prudẽtia eiꝰ pcuſ
ſit ſupbũ. Et vltimo. Nunqd poteriſ
capere leuiatan hamo. Xp̃s enim
hamũ ſue diuinitatis abſcõderat ſb
eſca humanitatis. ⁊ diabolus vo
lẽs cape eſcã carnis. captꝰ ẽ ab ha
mo diuinitatiſ. De hac prudẽti capti
one dic̃ augſ. Venit redẽptoꝛ ⁊ vi
ctꝰ eſt deceptoꝛ. Et qd fecit redem
ptoꝛ captiuatoꝛi nr̃o. Tetẽdit mu
ſcipulã crucẽ ſuã. poſuit in ea eſcaʒ
ſanguinẽ ſuũ. Jp̃e ãt voluit fundẽ
ſanguineʒ nõ debitoꝛis. ꝓp̃t qd re
ceſſit a debitoꝛibꝰ. Hmõi ãt debitũ
apl̃us vocat cirographum. Qd q̃
dẽ xp̃us tulit ⁊ cruci affixit. De q
chyrographo dic̃ augſ. Eua pcc̃ʒ
a diabolo mutuauit. cirographuʒ
ſcpſit. fideiuſſoꝛẽ dedit ⁊ vſura po
ſteritati creuit. Tũc eni a diabolo
pcc̃m mutuauit qñ ↄtra p̃ceptũ di
eiꝰ p̃ue ſuggeſtiõi ↄſenſit. Cirogra
phũ ſcpſit. qñ manũ ad vetitũ po
mũ poꝛrexit. Fideiuſſoꝛẽ dedit. qñ
adã pcc̃o ↄſentire fecit. ⁊ ſic vſura
pcc̃i poſteritati creuit. Cõtra igit̃
ↄtẽnentes hãc redẽptiõem q̃ nos
de inimici ptãtẽ reduxit. bernar. ex
pbrando dicit in pſõa xp̃i. Popu
le meꝰ qd tibi facere potui ⁊ ñ feci.
Quid cãe ẽ ꝙ inimico meo magis
libet ſuire q̃ʒ m̄. Nec ille eſt q̃ crea
uit vos. ſed nec pauit. Sʒ pua hec
videnť ingratiſ. nõ ille ſed ego r̃de
mi vos. Quo precio. Nõ vtiqʒ coꝛ
poꝛali auro vel argento. non ſole
aut luna. non ſaltẽ aliq̃ angeloꝛuʒ
ſed ꝓprio vos cruoꝛe redemi. Cete
rum ſi neqʒ tam multiplici iure de/
bituʒ a vobis eſt elicere famulatũ
obmiſſis oĩbus mecũ ſaltem ex di
urno denario ↄuenite. Et qꝛ eum
in moꝛtem tradiderũt. iudas p a
uariciaʒ. iudei p inuidiã. pilatus p
timoꝛem. ideo videndum eſſet de
pena a deo his inflicta merito hu/
ius peccati. Sed de pena ⁊ oꝛigine
Jude inuenies in legenda ſc̃i Ma/
thie. De pena et excidio iudeoꝛuʒ
in legenda ſancti Jacobi minoꝛis.
De pena autem ⁊ oꝛigine pilati in
quadam hiſtoꝛia licet apocrifa ſic
legitur. Fuit qdam rex noĩe tirus.
qui quandam puellam nomine pi
lã filiã cuiuſdã molẽdinarĳ noĩe a/
tus quã carnalr̃ cognouit ⁊ de ea
filiũ genẽauit. Pila ãt ex noĩe ſuo ⁊
noĩe pr̃is ſui q̃ dicebať atus vnũʒ
nomen compoſuit ⁊ nato puero i
poſuit ei nomen pilatus. Cum aũt
pilatus tres annos haberet. Pila
ipſum ad regem tranſmiſit. Habe
bat autẽ rex filiuʒ de regina coniu
ge ſua qui fere pilato coetaneꝰ vi
debať. Iſti dum annos diſcretiõiſ
attigiſſent. ſepiꝰ luctamine pugno
⁊ funda adinuicẽ colludebant ſed
r̃gis legitimꝰ filius vt genere erat
nobilioꝛ. ſic in omni loco pilato in/
ueniebať ſtrẽnuioꝛ ⁊ in omni gene
re certaminis aptioꝛ. Ob hoc pila
tꝰ inuidie liuoꝛe ↄmotꝰ ⁊ felleo do
loꝛe ſtimulatꝰ. Frem ſuum latẽter
occidit. Qd rex audiẽs vehemen

doluit ⁊ ɔtione ɔuocata quid de
ſcelerato ⁊ homicida filio faciēdū
ſit reqſiuit Quē oēs reuz eſſe moꝛ
tꝫ. vnanimiter ac clamauerūt Rex
autem ad ſe reuerſus iniquitatem
iniquitate duplicaꝛe noluit ſed ipꝫ
pꝛo tributo qđ ānuatim debebat
romanis in obſidem miſit Tū vo/
lens in noxius eſſe ab occiſione fi
lij.tū a tributo romanoꝝ cupiens
liberari Tunc tpis erat rome filiꝰ
regis francoꝝ quem ſimiliter ro/
mam miſerat pꝛo tributis huic aſ
ſociatꝰ pilatꝰ cum ſe ab eo moꝛibꝰ
⁊ induſtria pꝛecelli videret. cū iui
die ſtimulis agitatꝰ occidit Sꝫ cū
romani quid de eo faciendū eſſet
inquirerent. dixerūt Hic ſi ſupuixe
rit. qui fratrē necauit. obſidē iugu
lauit rpublice plurimū vtilis erit
⁊ colla ferocium hoſtium ferox ip
ſe domabit Dixerūt ergo cum reꝰ
moꝛtꝫ. habeaꞇ in ponthos inſulā
gentibꝰ illis q̄ nullum patiunꞇ iu/
dicem iudex pꝛeficiaꞇ. ſi foꝛte eius
nequicia ipſoꝝ contumacia edo/
meꞇ Sinaūt quod meruit patiaꞇ.
Miſſus ergo ad gentez ferocem ⁊
ſuoꝛum iudicum peremptricez nō
inſcius ad quos miſſus ſit ⁊ qꝫ pē
dula vite ſue ſnia tacite rem ɔſide
rnas vitaz ſeruare voluit ⁊ gentē
neq̄m neqꝫ ipē minis et pꝛomiſſis
ſupplicio et pꝛecio penitꝰ ſubiuga/
uit Quia ergo tam dire gentis vi
ctoꝛ extitit. a ponthos inſula pon
tius pilatus nomen accepit hero
des āt hoīs illius induſtriā vt au
diuit eius verſucijs ɔgaudens. ip
ſe verſutus cum ad ſe muneribus

⁊ internuncijs inuitauit ⁊ ſuper iu
deam et ihꝛl'm ptātem et vicē ſuaz
tradidit Qui cuz pecuniā innume
rabilem ɔgregaſſet. neſciente he/
rode romam adijt ⁊ infinitam pe/
cuniam tiberio imperatoꝛi obtulit
⁊ ab eo ſibi dari qđ ab herode te
nebat muneribꝰ impetrauit hmōi
cā facti ſunt inimici pilatus ⁊ hero
des. quoaduſqꝫ tpe paſſionis dñi
pilatus euz reconſiliauit. eo ꝙ do
minū ad eum miſit Alia cauſa inimi
cicie aſſignaꞇ in hyſt. ſcolaſt. Qui/
dam eni filium dei ſe faciens mul/
tos de galileis ſeduxerat. q̄s cum
in garriſin duxiſſet. vbi dixerat ſe
aſcenſuruz in celum. ſuperueniens
pilatus ipm cum omnibꝰ occidit ti
mens ne ſil'r iudeos ſeduceret.
Ob hoc facti ſunt inimici qꝛ hero
des pꝛeſidebat galileis. ⁊ vtraqꝫ
cauſa potuit eſſe vera. Cum autez
pilatus dñm iudeis crucifigendū
tradidiſſet. timens tn̄ offenſam ti/
berij ceſaris eo ꝙ ɔdēnaſſet ſāgui
nē innocentez quendā ſibi familia
rem pꝛo ſui excuſaciōe ad ceſarem
deſtinauit Interea cū tiberiꝰ moꝛ
bo lepꝛe teneretur. nunciaꞇ eidem
ꝙ iheroſolimis medicus eſſet qui
omnes moꝛbos ſolo verbo cura/
ret neſciens ꝙ eum iudei ⁊ pilatꝰ
occidiſſent Dixit itaqꝫ tiberiꝰ alba
no ſibi pꝛiuato q̄ alio noīe voluſia
nus vocabaꞇ Vade citiꝰ trans ꝑ
tes marinas. dices qꝫ pilato vt
hunc medicum m̄ mittat. qui me ꝑ
ſtine reſtituat ſanitati Cum autez
ille ad pilatum veniſſet ⁊ manda
tum imperatoꝛis eidez expoſuiſſꝫ

territus pylatꝰ xiiij. dierū īducias
poſtulauit Infra quod ſpaciū dū
voluſianꝰ quandā matronā q̄ fuit
familiaris ieſu nomine veronicam
vbinā ieſus inuenire poſſet iterro/
gaſſet ait Heu dominꝰ meꝰ et deꝰ
meus erat. quem pylatus ꝑ īuidi/
am traditū ↄdemnauit et crucifi
gi precepit Tunc ille nimis dolēs
ait Vehemēter doleo quia quod
iuſſerat mihi dominꝰ meꝰ explere
non valeo Cui veronica dn̄s meꝰ
cum predicando circuiret. et ego
eius preſentia inuite carerē. volui
ipſius mihi depingi imaginem. vt
dum eiꝰ priuarer p̄n̄tia mihi ſaltē
preſtaret ſolacium imaginis ſue fi
gura Cumqꝫ lintheū pictori defer
rem pingendū dn̄s mihi obuiauit
et quo tenderē requiſiuit Cui cum
vie cauſā aperuiſſē. a me pecijt pā
num et ip̄m mihi venerabili ſua fa
cie reddidit inſignitū imaginis er
go huiꝰ aſpectū ſi dominꝰ tuꝰ de
uote intuebit̄ ↄtinuo ſanitatis be
neficio potiet̄ Cui ille Eſt ne hm̄oi
imago auro vel argēto ↄꝑabilis
Cui illa non. ſed pio affectu deuo
tionis Tecū igit̄ proficiſcar et vi/
dendā ceſari imaginē deferā ⁊ re
uertar Erat aūt ⁊ ipſe albanꝰ cur
uus. nec erigere ſe valebat. q̄ mox
vt imaginē vidit. protinꝰ ſe erexit
et ꝑfecte ſanitatis beneficium rece
pit Venit igit̄ voluſianus cum ve
ronica romā dixit qꝫ tiberio impa
tori Ieſum a te diu deſideratū py
latꝰ et iudei iniuſte morti tradide/
runt. ⁊ ꝑ īuidiam crucis patibulo
affixerūt Venit ergo mecum ma/
trona quedam ipſiꝰ ieſu imaginē
deferens quā ſi deuote ꝓſpexeris
mox ſanitatis tue beneficium obti
nebis Ceſar ergo pānis ſericis vi
am ſibi ſterni fecit et imaginē ſibi
p̄n̄tari p̄cepit qui mox vt eā fuit in
tuitus ſanitatē eſt priſtinā aſſecu/
tus Pontius ergo pylatus impe
rio ceſaris capit̄ et romā ꝑducit̄
Audiēs ceſar pylatū romā adue
niſſe nimio furore cōtra eū repletꝰ
ad ſe adduci fecit Pylatus autē
tunicā dn̄i inconſutilem ſecū detu
lit quā indutā corā imꝑatore por
tauit Mox vt imꝑator eū vidit om
nē iram depoſuit et ei ꝓtinꝰ aſſur/
rexit nec dure ſibi in aliquo loqui
preualuit. et qui in eius abſēcia vi
debat̄ tam terribilis et ferus. nūc
in eius preſentia inuenitur quodā
mō manſuetus Cum qꝫ eū licenci/
aſſet mox ↄtra eū terribilit̄ excan/
deſcit ſe miſerum dicens ꝙ ei furo
rem ſui pectoris minime oſtēdiſſet
ſtatimqꝫ eū reuocari fecit iurās. ⁊
ↄteſtās ꝙ filiꝰ mortis eſt nec phas
ſit eū viuere ſuꝑ terrā Qui vt eum
vidit ↄtinuo eū ſalutauit. et oēm
animi ferocitatē abiecit mirāt̄ oēs
mirat̄ ⁊ ip̄e ꝙ ſic ↄtra pylatū dū
abeſſet excādeſceret. ⁊ dū p̄n̄s eſſet
nil ei aſpere loq̄ poſſet Tādē diui
no nutu vł forte aliꝙ xp̄iani ſuaſu
ip̄m illa tunica expoliari fecit et cō
tra p̄ſtinā ferocitatē aīmi mox re
ſūpſit Cūqꝫ de h imperator pluri/
mū āmiraret̄. dc̄m ē ei ꝙ illa tūica
fuiſſet ieſu Tūc imꝑator iuſſit eū in
carcerē r̄cipi donec ſapiētū ↄſilio
deliberaret q̄d d̄ eo fieri oporteret
data ē ergo i pilatū ſn̄ia vt morte
turpiſſima dānaret̄ Audiēs h pila

tus cultello ꝓprio ſe necauit et ta/
li morte vitam finiuit. Ceſar cogni
ta morte Pilati dixit. Vere mor/
tuus ē morte turpiſſima cui man⁹
propria non pepcit. Mole ergo in
genti alligatur ⁊ in tiberim fluuiū
immergit. Sp̄us vo maligni ⁊ ſor
dido corpori maligno ⁊ prauo cō
gaudētes. nūc in aq̄s. nūc in aere
rapientes mirabiles inundaciōes
in aq̄s mouebant ⁊ fulgura tēpe/
ſtates tonitrua i aere terribilit̄ ge
nerabāt ita vt cūcti horrore terri/
bili tenerent. Quapropter romani
ipſuz a tiberi ex̄hentes deriſionis
cā. ipſū inde viennā deportauer̄t
⁊ rodano fluuio immerſer̄t. Vien
na eniz dicit̄. q. via gehenne quia
erat tunc loc⁹ maledictionis. Vel
poti⁹ dr̄ bienna eo ꝙ vt dicit̄ bien
nio ſit ꝯſtructa ſed ibi neq̄m ſp̄us
affuerunt. ibidē eadēz operantes
Homines ergo illi tātā īfeſtacōnē
demonū nō ferētes vas illud ma
ledcōis a ſe remouerūt et illud ſe
peliendū loſānie ciuitatis territo
rio ꝯmiſerūt. Qui cū nimis p̄fatis
infeſtacionib⁹ grauarent̄ ipm a ſe
remouerūt et in quodā puteo mō
tibus circūſepto immiſerūt vbi ad
huc relacione quorūdā quedā dy
abolice machinacōnes ebulire vi
dent̄. Hucuſq3 i p̄dicta hiſtoria a/
pocrifa legit̄ q̄ vtrū recitāda ſit le
ctoris arbitrio relinquat̄. Nota tn̄
ꝙ in hiſtoria ſcolaſtica legit̄ ꝙ pi
lat⁹ a iudeis accuſat⁹ ē apud tibe
rium de violēta innocētū iterfecti
one et quia iudeis reclamātibus
imagines gentiliū i templo pone
bat et q2 pecuniā repoſitā i carbo
nam in ſuos redegerat vſus. inde
faciēs aq̄duct⁹ in domū ſuaz et ꝓ
his oībus deportat⁹ eſt in exiliuz
lugdunū vn̄ oriund⁹ fuerat vt ibi
in opprobriuz gētis ſue moreretur
Potuit eſſe ſi tn̄ illa hiſtoria ꝯtiet
veritatē ꝙ p̄mo iā edc̄m dederat
vt lugdunū in exiliū deportaret̄ ⁊
ꝙ an̄ reuerſionez voluſiani ad im
patorē ibi fuerat deportatus ſed
poſtmodū tiberius audiēs q̄liter
xp̄m occidiſſz. ip̄m de exilio educi
ad ſe romaz adduci fecit. Euſebi⁹
aūt et beda i ſuis chronicis nō di
cūt ip̄m in exiliū r̄legatū. ſed tn̄ ꝙ
in multas calamitates icidēs pro
pria ſe manu peremit.

Dictio de feſtiuitatib⁹ q̄ occur
runt infra temp⁹ deuiacōnis
qđ incipit ab adā vſ3 ad moyſez.
qđ tp̄s repn̄tat eccleſia a. lxx. vſ3
ad paſcha. Sequit̄ vidē de feſtiui
tatib⁹ q̄ eueniūt infra tēp⁹ reconci
liacōnis. qđ temp⁹ repn̄tat eccleſi
a a paſcha vſq3 ad octauā pēthe.

De reſurrectione domini

Reſurrectō xp̄i tercia
die a paſſione ipſius
fc̄a ē. Circa aūt ipaz
reſurrectōnē dnicam
ſeptē p ordinē ſūt ꝯſi
derāda. Primo q̄liter verꝫ ſit ꝙ tri
b⁹ dieb⁹ et trib⁹ noctib⁹ i ſepulcro
iacuit ⁊ tercia die r̄ſur̄xit. Scđo
q̄re nō ſtati vt mortu⁹ ē r̄ſur̄xit ſ3
vſq3 i diē terciū expectauit. Tercō
q̄liter r̄ſur̄xit. Quarto q̄re r̄ſurre
ctōnē ſuā accelerauit nec vſq3 ad

Universitäts- und
Landesbibliothek Düsseldorf